

ĐỀ ÁN
đổi mới, nâng cao chất lượng giám sát, phản biện xã hội
của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp
trên địa bàn tỉnh Bình Thuận

Phần thứ nhất
MỞ ĐẦU

I. SỰ CẦN THIẾT XÂY DỰNG ĐỀ ÁN

Giám sát và phản biện xã hội là nhiệm vụ quan trọng của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội. Vai trò giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội đã được khẳng định qua văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X, XI, XII, XIII; được thể chế hóa vào Hiến pháp và Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Để triển khai thực hiện chủ trương của Đảng về công tác giám sát, phản biện xã hội, ngày 12/12/2013 Bộ Chính trị (khóa XI) đã ban hành Quyết định số 217-QĐ/TW “về việc ban hành Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội”. Trong đó:

- **Giám sát** là việc theo dõi, phát hiện, xem xét, đánh giá kiến nghị nhằm tác động đối với cơ quan, tổ chức và cán bộ, đảng viên, đại biểu dân cử, công chức, viên chức nhà nước về việc thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Giám sát nhằm góp phần xây dựng và thực hiện đúng các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các chương trình kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh và đối ngoại; kịp thời phát hiện những sai sót, khuyết điểm, yếu kém và kiến nghị sửa đổi, bổ sung các chính sách cho phù hợp; phát hiện, phổ biến những nhân tố mới, những mặt tích cực; phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, góp phần xây dựng Đảng, Nhà nước trong sạch, vững mạnh.

- **Phản biện xã hội** là việc nhận xét, đánh giá, nêu chính kiến, kiến nghị đối với dự thảo các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước. Phản biện xã hội nhằm phát hiện những nội dung còn thiếu, chưa sát, chưa đúng, chưa phù hợp trong các văn bản dự thảo của các cơ quan Đảng, Nhà nước; kiến nghị những nội dung thiết thực, góp phần đảm bảo tính đúng đắn, phù hợp với

thực tiễn đời sống xã hội và tính hiệu quả trong việc hoạch định chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân, phát huy dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội.

Để đảm bảo hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội, quá trình thực hiện phải luôn chủ động và độc lập, đảm bảo tính Nhân dân, tính dân chủ, tính xây dựng và tính khoa học, đảm bảo vai trò, ý nghĩa đối với công tác xây dựng chính đôn Đảng, bảo vệ thể chế chính trị, góp phần vào thành công sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay. Nhằm khắc phục những hạn chế sau gần 10 năm triển khai thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW của Bộ Chính trị, ngày 26/10/2022 Ban Bí thư Trung ương Đảng đã ban hành Chỉ thị số 18-CT/TW về phát huy vai trò, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội.

Từ yêu cầu nhiệm vụ của công tác xây dựng Đảng trong giai đoạn hiện nay và khắc phục những hạn chế, yếu kém, lúng túng trong công tác giám sát, phản biện xã hội trong thời gian qua trên địa bàn tỉnh; đồng thời, để triển khai thực hiện có hiệu quả các nghị quyết, kết luận của Trung ương; Quyết định số 217-QĐ/TW của Bộ Chính trị *“về việc ban hành Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội”*, Chỉ thị số 18-CT/TW, ngày 26/10/2022 của Ban Bí thư *“về phát huy vai trò, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội”* và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIV, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Bình Thuận xây dựng ***“Đề án đổi mới, nâng cao chất lượng giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trên địa bàn tỉnh Bình Thuận”***.

II. MỤC TIÊU VÀ NHIỆM VỤ CỦA ĐỀ ÁN

1. Mục tiêu

1.1. Mục tiêu tổng quát

- Nâng cao nhận thức, trách nhiệm, phát huy sức mạnh đoàn kết và thống nhất hành động trong hệ thống chính trị về công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, tổ chức chính trị - xã hội các cấp.

- Phát huy tốt vai trò giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, tổ chức chính trị - xã hội các cấp một cách chủ động và độc lập hướng đến mục tiêu bảo đảm quản lý nhà nước được sử dụng đúng mục đích, đạt hiệu quả, ngăn ngừa và hạn chế tình trạng lạm quyền, tham nhũng, góp phần xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền.

- Tăng cường, đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác giám sát, phản biện xã

hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội đối với tổ chức đảng, đảng viên và hoạt động của chính quyền; phát huy hơn nữa quyền làm chủ của Nhân dân trong tham gia góp ý, hiến kế để xây dựng Đảng bộ và chính quyền các cấp trong tinh ngày càng trong sạch, vững mạnh.

- Góp phần đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội và thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng - an ninh của địa phương.

1.2. Mục tiêu cụ thể

(1)- 100% cấp ủy, tổ chức đảng, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và tổ chức chính trị - xã hội các cấp quán triệt đầy đủ các Nghị quyết của Đảng, quy định của Nhà nước về phát huy vai trò giám sát, phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội đến cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên và có hình thức tuyên truyền, phổ biến sâu rộng trong Nhân dân để đưa nghị quyết của Đảng vào cuộc sống.

(2)- Hằng năm, 100% cấp ủy các cấp theo chức năng, nhiệm vụ có văn bản chỉ đạo, định hướng Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp thực hiện nhiệm vụ giám sát, phản biện xã hội.

(3)- Hằng năm, 100% Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, tổ chức chính trị - xã hội các cấp (tỉnh, huyện, xã) xây dựng kế hoạch và tổ chức giám sát, phản biện xã hội.

(4)- Tiếp tục phát huy hiệu quả hoạt động tư vấn của các Hội đồng tư vấn của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh và các Ban tư vấn của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp huyện; trong giai đoạn 2023 - 2025, có ít nhất 30% Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã thành lập được Tổ tư vấn.

(5)- Hằng năm, có trên 90% cán bộ chuyên trách của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp, thành viên các Ban Thanh tra nhân dân, Ban giám sát đầu tư cộng đồng được bồi dưỡng, tập huấn nâng cao năng lực thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội.

2. Nhiệm vụ của Đề án

Đưa ra các giải pháp mới có tính đồng bộ nhằm đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp; góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2020 - 2025.

III. ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

1. Đối tượng

1.1. Đối tượng nghiên cứu của Đề án

- Chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật hiện hành của Nhà nước.
- Các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trong tỉnh.

1.2. Đối tượng thụ hưởng Đề án

- Các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trong tỉnh.
- Đoàn viên, hội viên và các tầng lớp Nhân dân trong tỉnh.

2. Phạm vi nghiên cứu

2.1. Phạm vi: Trong toàn tỉnh.

2.2. Thời gian: Từ khi có Quyết định số 217-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị “*về việc ban hành Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội*” đến khi ban hành Đề án.

3. Phương pháp nghiên cứu

3.1. Nghiên cứu lý luận kết hợp với tổng kết thực tiễn thực hiện các nghị quyết, kết luận, quyết định,... của Trung ương, của Tỉnh về công tác xây dựng Đảng bằng phương pháp thu thập, nghiên cứu tư liệu sẵn có, khảo sát thực tế tại một số địa phương⁽¹⁾ và qua Hội nghị tổng kết 10 năm thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị “*về việc ban hành Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội*” để chỉ ra kết quả đạt được, những hạn chế, khó khăn và nguyên nhân của những hạn chế trong thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trong thời gian qua.

3.2. Sử dụng phương pháp thống kê, so sánh; phương pháp phân tích, đánh giá và phương pháp dự báo để đưa ra luận chứng xây dựng các nhiệm vụ, giải pháp thực hiện tốt hơn trong thời gian tới.

3.3. Sử dụng phương pháp lấy ý kiến bằng văn bản để hoàn thiện Đề án.

⁽¹⁾ Thành lập Đoàn khảo sát do đồng chí Phó Trưởng ban làm Trưởng đoàn, trực tiếp khảo sát, làm việc với một số cấp ủy và cơ quan, gồm: Đảng ủy xã Đông Giang và Huyện ủy Hàm Thuận Bắc; Đảng ủy xã Tân Hà và Huyện ủy Hàm Tân; Đảng ủy thị trấn Lạc Tánh và Huyện ủy Tánh Linh; Đảng ủy phường Phước Hội và Thị ủy La Gi; Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh. Ban Dân vận Tỉnh ủy có văn bản đề nghị Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân tỉnh và các đảng bộ trực thuộc (08 huyện, thành ủy, trừ các đơn vị đã được làm việc trực tiếp) xây dựng báo cáo theo đề cương và gửi về để tổng hợp.

Phần thứ hai

NỘI DUNG ĐỀ ÁN

I. CƠ SỞ XÂY DỰNG ĐỀ ÁN

1. Cơ sở lý luận

Trách nhiệm giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam được thể chế hóa vào Hiến pháp và Luật, cụ thể: Tại điều 9 Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (năm 2013) quy định: “*Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là cơ sở chính trị của chính quyền nhân dân; đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân; tập hợp, phát huy sức mạnh đại đoàn kết dân tộc, thực hiện dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội; giám sát, phản biện xã hội; tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước, hoạt động đối ngoại nhân dân góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc*”; Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (năm 2015) có riêng Chương V quy định về hoạt động giám sát và Chương VI quy định về hoạt động phản biện xã hội.

Đối với vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội về giám sát, phản biện xã hội, Văn kiện Đại hội lần thứ IX có nêu “*Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên là cơ sở chính trị của chính quyền nhân dân, nơi thể hiện ý chí, nguyện vọng, tập hợp khối đại đoàn kết toàn dân... tham gia xây dựng, chỉnh đốn Đảng, thực hiện giám sát của Nhân dân...*”; Văn kiện Đại hội lần thứ X đề cập thêm nội dung phản biện xã hội “*Nhà nước ban hành cơ chế để Mặt trận và các đoàn thể nhân dân thực hiện tốt vai trò giám sát và phản biện xã hội...*”; Văn kiện Đại hội lần thứ XI của Đảng khẳng định “*Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân tiếp tục tăng cường tổ chức...; thực hiện dân chủ, giám sát và phản biện xã hội...*” và Văn kiện Đại hội lần thứ XII của Đảng nhấn mạnh “*...phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, vai trò chủ động, sáng tạo của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân; tổ chức thực hiện tốt quy chế giám sát, phản biện xã hội và góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền;...*”.

Trong công tác lãnh đạo của Đảng về công tác giám sát, phản biện xã hội, từ năm 2004, Ban Bí thư Trung ương Đảng (khóa IX) đã ban hành Thông báo số 161-TB/TW về “*Đề án Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tham gia giám sát cán bộ, đảng viên ở khu dân cư*”; trên cơ sở đó, Chính phủ và Đoàn Chủ tịch Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã ký Nghị quyết liên tịch số 05/2006/NQLT-CP-UBMTTQVN, ngày 21/4/2006 ban hành “*Quy chế Mặt trận Tổ quốc Việt Nam giám sát cán bộ, công chức, đảng viên ở khu dân cư*”. Quy chế này được thực hiện ở một số xã, phường, thị trấn của 05 tỉnh, thành phố là Tiền Giang, Thành phố Hồ Chí Minh, Ninh Bình, Quảng Bình, Hà Nội.

Đến Đại hội X của Đảng đã đánh giá những hạn chế khi quần chúng Nhân dân bước đầu thực hiện hoạt động giám sát và nguyên nhân được chỉ ra là do “*chưa có cơ chế giám sát trong Đảng và giám sát của Nhân dân đối với hoạt động của Đảng*”; từ đó, đề ra giải pháp “*Xây dựng các quy chế và biện pháp thực hiện sự giám sát của Nhân dân đối với hoạt động của Đảng, Nhà nước và cán bộ, đảng viên*”.

Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XI, ngày 16/01/2012 về “*Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay*” đề ra giải pháp: “*Ban hành quy chế giám sát (trực tiếp và gián tiếp) của Nhân dân đối với cán bộ, đảng viên, tổ chức đảng và chính quyền các cấp; trong đó có cơ chế giám sát của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị xã hội, việc tổ chức lấy ý kiến của các chuyên gia, nhà khoa học*”. Để triển khai thực hiện Nghị quyết này, ngày 12/12/2013, Bộ Chính trị đã ban hành Quyết định số 217-QĐ/TW “*về việc ban hành Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội*”. Bên cạnh đó, Ban Bí thư đã ban hành Quyết định số 99-QĐ/TW, ngày 03/10/2017 ban hành Hướng dẫn khung để các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc Trung ương tiếp tục phát huy vai trò của Nhân dân trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái, “*tự diễn biến*”, “*tự chuyển hóa*” trong nội bộ; Quy định số 124-QĐ/TW, ngày 02/02/2018 “*về giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và các bộ, đảng viên*”.

Tại Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII tiếp tục đề ra nhiệm vụ “*Thực hiện tốt vai trò giám sát, phản biện xã hội, đại diện bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, hội viên, tích cực tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước*”; Kết luận Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII “*về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự chuyển biến”, “tự chuyển hóa”*” đề ra giải pháp “*Tiếp tục hoàn thiện cơ chế Nhân dân tham gia xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh*”, “*Nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động giám sát của Quốc hội, Hội đồng nhân dân các cấp; giám sát, phản biện xã hội, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội; của báo chí*”, “*Chú trọng giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống và nêu gương của người đứng đầu, cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ, đảng viên và công chức, viên chức trong hệ thống chính trị*”. Ngày 26/10/2022, Ban Bí thư ban hành Chỉ thị số 18-CT/TW “*về phát huy vai trò, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt*

Nam và các tổ chức chính trị - xã hội” nhằm khắc phục những hạn chế trong thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW của Bộ Chính trị và đề ra các giải pháp tạo chuyển biến mạnh mẽ trong công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội.

Tại tỉnh ta, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã ban hành Chỉ thị số 48-CT/TU, ngày 17/02/2014 “*về việc lãnh đạo triển khai thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định số 218-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị (khóa XI)*”; Hướng dẫn số 08-HD/TU, ngày 19/8/2014 hướng dẫn thực hiện một số nội dung trong Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định số 218-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị (khóa XI) trên địa bàn tỉnh và văn bản chỉ đạo tăng cường triển khai thực hiện⁽²⁾. Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIV tiếp tục đề ra nhiệm vụ “*Tổ chức thực hiện có hiệu quả việc giám sát, phản biện xã hội và tham gia góp ý xây dựng Đảng, chính quyền*”.

Như vậy, có thể khẳng định vai trò, nhiệm vụ giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội đã được Đảng, Nhà nước quan tâm chỉ đạo, định hướng, được thể chế hóa vào Hiến pháp, Luật và quy định cụ thể bằng các văn bản của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, được Ban Thường vụ Tỉnh ủy cụ thể hóa để lãnh đạo thực hiện trong toàn tỉnh; là điều kiện, cơ sở để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội phát huy vai trò đại diện Nhân dân, tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền trong sạch, vững mạnh.

Đề án được xây dựng trên cơ sở các căn cứ chính trị, pháp lý chính sau đây:

- Hiến pháp Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.
- Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.
- Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc Đảng Cộng sản Việt Nam lần thứ X, XI, XII, XIII.

- Quyết định số 217-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị (khóa XI) “*về việc ban hành Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội*”.

- Quyết định số 99-QĐ/TW, ngày 03/10/2017 của Ban Bí thư về ban hành Hướng dẫn khung để các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc Trung ương tiếp tục phát huy vai trò của Nhân dân trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

- Quyết định số 124-QĐ/TW, ngày 02/02/2018 của Ban Bí thư Quy định “*về giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân*

⁽²⁾ Công văn số 116-CV/TU, ngày 30/3/2021 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy tiếp tục nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội.

dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và các bộ, đảng viên”.

- Kết luận số 21-KL/TW, ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XIII) về *“đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá””.*

- Chỉ thị số 18-CT/TW, ngày 26/10/2022 của Ban Bí thư *“về phát huy vai trò, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội”.*

- Nghị quyết số 43-NQ/TW, ngày 24/11/2023 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục phát huy truyền thống, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng đất nước ta ngày càng phồn vinh, hạnh phúc.

- Chỉ thị số 48-CT/TU, ngày 17/02/2014 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy *“về việc lãnh đạo triển khai thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định số 218-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị (khóa XI)”.*

- Chương trình hành động số 06-CTr/TU, ngày 22/01/2021 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh (khóa XIV) thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2020 - 2025.

2. Cơ sở thực tiễn

Đối với công tác giám sát, phản biện xã hội trong cả nước, Chỉ thị số 18-CT/TW của Ban Bí thư có đánh giá: Thời gian qua, thực hiện Quyết định của Bộ Chính trị về Quy chế giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội, công tác giám sát, phản biện xã hội đã đạt được nhiều kết quả quan trọng. Nhận thức của các cấp uỷ, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân về giám sát, phản biện xã hội được nâng lên; cơ sở chính trị, pháp lý của công tác giám sát, phản biện xã hội được củng cố, hoàn thiện; nội dung, phương thức thực hiện ngày càng thực chất, tập trung vào những vấn đề quan trọng, liên quan trực tiếp đến quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân và dư luận xã hội quan tâm, bức xúc; góp phần tăng cường quyền làm chủ, sự đồng thuận của Nhân dân trong xây dựng, phát triển đất nước, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, củng cố niềm tin của Nhân dân đối với Đảng. Tuy nhiên, chất lượng, hiệu quả công tác giám sát, phản biện xã hội chưa đáp ứng được yêu cầu, chưa phát huy mạnh mẽ vai trò, sự tham gia của các thành viên Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và Nhân dân. Việc quán triệt, phổ biến, tổ chức thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về giám sát, phản biện xã hội chưa được coi trọng đúng mức. Việc xây dựng, triển khai các chương trình, kế hoạch giám sát, phản biện xã hội có lúc, có nơi

chưa chủ động, kịp thời, thiếu trọng tâm, trọng điểm, còn hình thức; các ý kiến, kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội chưa sâu, tính thuyết phục chưa cao; việc theo dõi, đôn đốc giải quyết kiến nghị thiếu quyết liệt, chưa đi đến cùng. Một số tổ chức, cá nhân có thẩm quyền, trách nhiệm chưa thực hiện nghiêm túc việc trả lời, giải quyết các ý kiến, kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội.

Tại tỉnh ta, thực hiện chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, cấp ủy các địa phương, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp đã cụ thể hóa, ban hành các văn bản lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện; bằng nhiều hình thức đã tổ chức học tập, quán triệt, triển khai đến các cấp ủy, tổ chức đảng, các phòng (ban), đơn vị trực thuộc, đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, đoàn viên, hội viên và Nhân dân⁽³⁾; đã tổ chức 200 lớp tập huấn, bồi dưỡng kỹ năng công tác giám sát, phản biện xã hội cho 20.823 cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên⁽⁴⁾. Quá trình triển khai thực hiện, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã tổ chức Hội nghị sơ kết, rút kinh nghiệm qua 02 năm (năm 2015), 05 năm (năm 2018) và tổng kết 10 năm (2023) thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW của Bộ Chính trị; chỉ đạo Ủy ban nhân dân tỉnh bố trí kinh phí cho hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội; chỉ đạo Ban Dân vận Tỉnh ủy biên soạn, phát hành 1.400 cuốn Sổ tay “*Giám sát và phản biện xã hội, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền*” đến tận cơ sở; mở chuyên mục “*Dân với Đảng*” phát trên sóng Đài Phát thanh - Truyền hình Bình Thuận và chuyên mục “*Đảng với Dân - Dân với Đảng*” trên Báo Bình Thuận để tuyên truyền rộng rãi trong Nhân dân; đồng thời, chỉ đạo đưa nội dung kiểm tra, giám sát việc thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW của Bộ Chính trị vào chương trình kiểm tra, giám sát

⁽³⁾ Trong đó: *Hội Phụ nữ* quán triệt cho 97% cán bộ hội, 63% hội viên, phụ nữ. *Hội Nông dân* quán triệt cho 1.027 cán bộ hội. *Tỉnh đoàn thanh niên* quán triệt cho 100% cán bộ đoàn chủ chốt từ tỉnh đến cơ sở. *Hội Cựu chiến binh* quán triệt 224 cán bộ hội. *Huyện ủy Tuy Phong* 100% cấp ủy các chi bộ, đảng bộ cơ sở và cơ quan đơn vị tổ chức quán triệt; *Huyện ủy Bắc Bình* quán triệt cho 4.826 cán bộ, đảng viên, công chức. *Huyện ủy Hàm Thuận Bắc* quán triệt cho 15.556 lượt cán bộ chủ chốt, đảng viên, đoàn viên, hội viên. *Thành ủy Phan Thiết* quán triệt 97,9% đảng viên, 94,9% đoàn viên, hội viên. *Huyện ủy Hàm Thuận Nam* quán triệt 97% cán bộ chủ chốt, 95% cán bộ, đảng viên, hội viên. *Huyện ủy Hàm Tân* quán triệt cho 84 cán bộ, đảng viên và 49.000 lượt đoàn viên, hội viên. *Thị ủy La Gi* tổ chức 19 đợt quán triệt với 1.701 người. *Huyện ủy Tánh Linh* quán triệt cho 247 cán bộ chủ chốt và 4.073 đảng viên, đoàn viên, hội viên và quần chúng. *Đảng ủy Khối các cơ quan tỉnh* 100% chi, đảng bộ quán triệt cho 6.037 cán bộ, công chức, đảng viên. *Đảng ủy Khối Doanh nghiệp* tổ chức quán triệt cho 1.721 cán bộ, đảng viên và 5.865 đoàn viên, quần chúng; *Đảng ủy Quân sự tỉnh* 19/19 chi, đảng bộ tổ chức quán triệt. *Đảng ủy Công an tỉnh* triển khai cho 100% chi, đảng bộ trực thuộc.

⁽⁴⁾ Cụ thể: *Tỉnh đoàn Thanh niên*: 30 lớp/2.135 lượt người; *Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh*: 10 lớp/1.270 lượt người; *Liên đoàn Lao động tỉnh*: 01 lớp/300 lượt người; *Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh*: 09 lớp/1.900 lượt người; *Hội Nông dân tỉnh*: 32 lớp/3.255 lượt người; *Hội Cựu chiến binh tỉnh*: 03 lớp/237 lượt người; *Huyện ủy Tuy Phong*: 02 lớp/245 lượt người; *Huyện ủy Bắc Bình*: 02 lớp/398 lượt người; *Huyện ủy Hàm Thuận Bắc*: 05 lớp/491 lượt người; *Thành ủy Phan Thiết*: 04 lớp/216 lượt người; *Huyện ủy Hàm Thuận Nam*: 4 lớp/475 lượt người; *Huyện ủy Hàm Tân*: 02 lớp/252 lượt người; *Huyện ủy Tánh Linh*: 41 lớp/4.073 lượt người; *Huyện ủy Đức Linh*: 06 lớp/605 lượt người; *Huyện ủy Phú Quý*: 44 lớp/3.520 lượt người; *Đảng ủy Khối Cơ quan và Doanh nghiệp tỉnh*: 05 lớp/1.451 lượt người.

của các cấp ủy và đã thực hiện 144 cuộc kiểm tra, giám sát ở các địa phương, đơn vị⁽⁵⁾. Qua đó, đưa hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân ngày càng hiệu quả, mở rộng và thực chất.

Tuy nhiên, thực tế kết quả công tác giám sát, phản biện xã hội một số địa phương trên địa bàn tỉnh vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu đề ra. Vai trò đại diện Nhân dân của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trong giám sát, phản biện xã hội (nhất là cấp cơ sở) chưa được phát huy đúng mức; cấp ủy cơ sở ở một số địa phương chưa quan tâm đầy đủ đến công tác chỉ đạo, định hướng nội dung và chỉ đạo giải quyết các kiến nghị sau giám sát. Đối với cấp huyện, cấp xã công tác phản biện còn lúng túng, hiệu quả chưa cao. Những vấn đề này cần có giải pháp để thực hiện tốt hơn trong thời gian tới.

II. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC GIÁM SÁT, PHẢN BIỆN XÃ HỘI

1. Thực trạng chung

1.1. Mặt được

Để đảm bảo sự lãnh đạo của cấp ủy đảng và thống nhất trong triển khai thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp; Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã chỉ đạo, hướng dẫn thống nhất quy trình thực hiện giám sát, phản biện xã hội (*Hướng dẫn số 08-HD/TU, ngày 19/8/2014 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy*). Hằng năm, trên cơ sở đề xuất của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội, ban thường vụ các cấp ủy định hướng và phê duyệt nội dung giám sát, phản biện xã hội để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội chủ động xây dựng kế hoạch thực hiện; quá trình thực hiện nếu có nội dung phát sinh, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội tiếp tục báo cáo cấp ủy cùng cấp cho ý kiến định hướng, điều chỉnh nội dung giám sát cho phù hợp. Qua theo dõi, các nội dung giám sát, phản biện xã hội đều được cấp ủy các cấp phê duyệt theo đúng yêu cầu.

Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành Nghị quyết số 57/2018/NQ-HĐND, ngày 20/7/2018 về *Quy định nội dung chi, mức chi bảo đảm hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trên địa bàn tỉnh*.

Ủy ban nhân dân tỉnh triển khai thực hiện tốt Quy chế phối hợp của Ủy ban

⁽⁵⁾ Ban Thường vụ Tỉnh ủy: Năm 2015 giám sát 2 sở ngành, Mặt trận, 1 tổ chức chính trị - xã hội tỉnh, 4 huyện và 4 xã; năm 2017 kiểm tra Mặt trận, 1 tổ chức chính trị - xã hội tỉnh, 1 huyện và 1 xã. Ban Thường vụ cấp huyện: Tuy Phong kiểm tra, giám sát 10 cơ quan, đơn vị; Bắc Bình kiểm tra, giám sát 26 cơ quan, đơn vị; Phan Thiết kiểm tra, giám sát 16 cơ quan, đơn vị; Hàm Thuận Nam kiểm tra, giám sát 17 cơ quan, đơn vị; Hàm Tân kiểm tra, giám sát 9 cơ quan, đơn vị; La Gi kiểm tra giám sát 6 cơ quan, đơn vị; Tánh Linh kiểm tra, giám sát 22 cơ quan, đơn vị; Đức Linh kiểm tra, giám sát 18 cơ quan, đơn vị; Phú Quý kiểm tra, giám sát 4 cơ quan, đơn vị.

nhân dân tỉnh và Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh Bình Thuận giai đoạn 2016 - 2021 và 2022 - 2026⁽⁶⁾; ban hành nhiều văn bản chỉ đạo các cơ quan, đơn vị, chính quyền địa phương thực hiện việc công khai các thông tin, phối hợp, tạo điều kiện để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội thực hiện việc giám sát, phản biện xã hội và thực hiện nghiêm túc việc tiếp nhận, xử lý, phản hồi các kiến nghị, ý kiến góp ý của Mặt trận, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân; ban hành Công văn số 2526/UBND-TH, ngày 05/7/2017 chỉ đạo Sở Tài chính, Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố triển khai thực hiện Thông tư số 337/TT-BTC, ngày 28/12/2016 của Bộ Tài chính về lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí đảm bảo hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội. Theo đó, từ năm 2015 đến năm 2023, Ủy ban nhân dân tỉnh đã cấp 2.205,01 triệu đồng để Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cấp tỉnh thực hiện việc giám sát và phản biện xã hội. Sau khi tiếp nhận các nội dung kiến nghị, các cơ quan, đơn vị được giám sát đã quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo các sở, ngành, phòng, ban, bộ phận có liên quan để xem xét giải quyết các nội dung kiến nghị và thông tin đến Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh để theo dõi.

Ban dân vận các cấp ủy thực hiện tốt công tác phối hợp với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội trong việc tham mưu cấp ủy chỉ đạo việc thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW của Bộ Chính trị; phối hợp thẩm định, tham mưu cấp ủy định hướng, phê duyệt nội dung giám sát, phản biện xã hội hàng năm; theo dõi, đôn đốc, kịp thời báo cáo cấp ủy tăng cường chỉ đạo việc thực hiện, tham mưu công tác kiểm tra, giám sát đối với việc thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW của Bộ Chính trị.

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp tiếp tục quan tâm tập huấn, bồi dưỡng kỹ năng công tác giám sát, phản biện xã hội thông qua việc tổ chức các lớp tập huấn chuyên đề hoặc lồng ghép trong các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ các cấp. Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh tiếp tục phát huy vai trò của Hội đồng tư vấn Dân chủ - Pháp luật, Hội đồng tư vấn Dân tộc - Tôn giáo; các tổ chức chính trị - xã hội bước đầu xây dựng lực lượng cộng tác viên, tranh thủ ý kiến của đội ngũ chuyên môn giúp nghiên cứu chuyên sâu các vấn đề để tư vấn và thực hiện đạt kết quả công tác giám sát và phản biện xã hội.

⁽⁶⁾ Quy chế số 3262/QC-UBND-MT&ĐT, ngày 03/11/2016 của Ủy ban nhân dân tỉnh và Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh Bình Thuận, giai đoạn 2016 - 2021; Quy chế số 1567/QC-UBND-MT&ĐT, ngày 19/7/2022 của Ủy ban nhân dân tỉnh và Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh Bình Thuận, giai đoạn 2022 - 2026.

1.2. Hạn chế

- Một số cấp ủy cơ sở chưa nắm chắc quy định, hướng dẫn về công tác giám sát, phản biện xã hội nên việc định hướng nội dung giám sát, phản biện xã hội của nhiều cấp ủy cơ sở chưa được quan tâm đúng mức, dẫn đến chông chéo, trùng lặp, không đảm bảo nội dung giám sát, phản biện. Việc chỉ đạo giải quyết các kiến nghị sau giám sát chưa được quan tâm đúng mức.

- Cán bộ Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã thường xuyên thay đổi; tuy nhiên, công tác bồi dưỡng, tập huấn chưa thường xuyên liên tục nên chưa nắm được công tác giám sát, phản biện xã hội. Do đó, số lượng, chất lượng giám sát và phản biện xã hội có lúc chưa đáp ứng được yêu cầu, có lúc, có nơi còn mang tính hình thức.

- Về kinh phí cho công tác giám sát, phản biện xã hội: Việc thực hiện Nghị quyết số 57/NQ-HĐND về kinh phí cho công tác giám sát, phản biện xã hội ở cấp huyện, cấp xã được triển khai và thực hiện chưa thống nhất. Hầu hết cấp xã đều không dự toán, không được cấp kinh phí riêng cho công tác giám sát, phản biện xã hội, địa phương tự cân đối từ kinh phí hoạt động giao cho từng tổ chức; kinh phí của cấp huyện chưa đảm bảo, có nơi chi nhiều, nơi chi ít; kinh phí của đa số các Công đoàn cấp huyện đến năm 2022 mới được cấp, các năm trước không thống nhất được việc sử dụng ngân sách địa phương hay của Công đoàn cấp trên cấp.

2. Thực trạng công tác giám sát

Trên cơ sở định hướng nội dung giám sát của cấp ủy, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trong tỉnh đã xây dựng kế hoạch và tổ chức 10.887 cuộc giám sát đối với các tổ chức, cá nhân⁽⁷⁾. Qua giám sát, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp đã đề xuất, kiến nghị 19.577 nội dung nhằm góp phần xây dựng, thực hiện đúng các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước; đồng thời, kiến nghị sửa đổi, bổ sung các chính sách cho phù hợp với thực tiễn đời sống xã hội. Đến tháng 11/2023, đã có 10.899/19.577 nội dung kiến nghị sau giám sát đã được giải quyết (đạt 55,7%). Số kiến nghị còn lại đang được các cơ quan, đơn vị tiếp tục chỉ đạo giải quyết.

Tuy nhiên, công tác giám sát còn một số khuyết điểm, hạn chế nổi lên là:

- Việc lựa chọn nội dung giám sát của một số nơi, nhất là cấp xã chưa tập trung vào những vấn đề bức xúc nổi lên liên quan đến chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước; thành viên các đoàn giám sát ở cấp huyện và cấp xã có lúc

⁽⁷⁾ Tính đến tháng 11/2023, **cấp tỉnh** thực hiện 144 cuộc giám sát: Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh tổ chức 44 cuộc; Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh tổ chức 18 cuộc; Hội Cựu Chiến binh tỉnh tổ chức 18 cuộc giám sát; Liên đoàn Lao động tỉnh tổ chức 22 cuộc; Tỉnh đoàn Thanh niên tổ chức 18 cuộc; Hội Nông dân tỉnh: tổ chức 24 cuộc. **Cấp huyện** thực hiện 1.049 cuộc giám sát; **cấp xã** thực hiện 9.694 cuộc giám sát.

chưa quan tâm nghiên cứu tài liệu, báo cáo, nội dung chuyên đề giám sát để góp ý đối với cơ quan, đơn vị được giám sát, còn e dè, sợ đụng chạm; chưa chủ động tìm hiểu, đề xuất các vấn đề để cấp ủy chỉ đạo giám sát.

- Chưa bám sát hướng dẫn về công tác giám sát xã hội nên có nơi chưa lựa chọn đúng đối tượng giám sát, nhất là giám sát đối với người đứng đầu, cán bộ, đảng viên chưa nhiều; hình thức giám sát chưa phong phú, chủ yếu giám sát qua báo cáo của đối tượng được giám sát; tiến độ giám sát ở nhiều nơi chưa đúng kế hoạch đề ra.

- Việc báo cáo, thông báo kết quả giám sát ở một số nơi chưa đảm bảo; một số nơi báo cáo kết quả giám sát nhưng không nêu được các vấn đề kiến nghị; việc kiến nghị giải quyết những vấn đề nổi lên qua giám sát chưa đúng đối tượng.

- Chưa thật sự quan tâm giải quyết các kiến nghị sau giám sát; không báo cáo lại cấp ủy kết quả giải quyết kiến nghị qua giám sát.

- Một số đơn vị được giám sát chưa nhận thức đầy đủ về công tác giám sát xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, tổ chức chính trị - xã hội theo Quyết định số 217-QĐ/TW của Bộ Chính trị nên tinh thần phối hợp còn hạn chế. Việc cung cấp hồ sơ, báo cáo phục vụ giám sát của một số ngành, một số địa phương chưa đảm bảo thời gian, nội dung theo yêu cầu gây khó khăn cho công tác giám sát và ảnh hưởng đến kết quả giám sát.

- Việc giải quyết kiến nghị còn chậm, thậm chí một số nơi chưa quan tâm giải quyết; sau giải quyết chưa có báo cáo cụ thể kết quả cho chủ thể giám sát.

3. Thực trạng công tác phản biện xã hội

Công tác phản biện xã hội được Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp quan tâm triển khai thực hiện và đạt được một số kết quả bước đầu. Đến tháng 11/2023, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp đã tổ chức 793 cuộc phản biện xã hội⁽⁸⁾, có 3.065/6.729 nội dung kiến nghị đã được giải quyết (đạt 55,7%). Qua phản biện, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp đã kịp thời phát hiện những nội dung còn thiếu, chưa sát, chưa phù hợp trong những dự thảo văn bản của các cơ quan và các chương trình, dự án phát triển kinh tế xã hội; từ đó, kiến nghị những nội dung thiết thực, phù hợp với thực tiễn đời sống xã hội và nâng cao tính khả thi, hiệu quả của các chủ trương, chương trình, đề án, dự án; góp phần bảo vệ quyền và lợi ích

⁽⁸⁾ Đến tháng 11/2023, **Cấp tỉnh** đã tổ chức 18 hội nghị phản biện: Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh chủ trì tổ chức 07 hội nghị phản biện, Hội Nông dân tỉnh chủ trì tổ chức 03 hội nghị phản biện xã hội, Tỉnh đoàn Thanh niên chủ trì tổ chức 02 hội nghị phản biện, Hội Cựu chiến binh tỉnh chủ trì tổ chức 01 hội nghị phản biện, Liên đoàn lao động tỉnh chủ trì tổ chức 02 hội nghị phản biện, Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh tổ chức 02 hội nghị phản biện; **Cấp huyện** tổ chức 138 hội nghị phản biện; **Cấp xã** tổ chức 638 hội nghị phản biện.

hợp pháp của Nhân dân, phát huy dân chủ, tăng cường đồng thuận trong xã hội.

Tuy nhiên, trong công tác phản biện xã hội vẫn tồn tại một số hạn chế, đó là:

- Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp ở một số nơi chưa chủ động trong việc phản biện xã hội, chỉ thực hiện khi có đề nghị; chất lượng, hiệu quả công tác phản biện chưa cao, chủ yếu là góp ý.

- Thành phần được mời tham gia phản biện xã hội ở nhiều nơi chưa đảm bảo, chưa đầu tư nghiên cứu các dự thảo văn bản để tham gia ý kiến phản biện; chưa phát huy được đội ngũ trí thức là đoàn viên, hội viên và Nhân dân ở địa phương.

- Còn có tâm lý e dè trong phản biện xã hội đối với các dự thảo văn bản, cho rằng văn bản đã được Ban Thường vụ cấp ủy hoặc cấp ủy tham gia ý kiến nên ngại phản biện.

III. NHIỆM VỤ VÀ GIẢI PHÁP ĐỔI MỚI, NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁM SÁT, PHẢN BIỆN XÃ HỘI CỦA MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM VÀ CÁC TỔ CHỨC CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI

1. Đổi mới công tác tuyên truyền, bồi dưỡng, tập huấn nâng cao nhận thức và kỹ năng, nghiệp vụ trong công tác giám sát, phản biện xã hội

- Cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp tiếp tục đổi mới công tác tuyên truyền, phổ biến, quán triệt các chỉ thị, nghị quyết, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về phát huy vai trò giám sát, phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội bằng nhiều hình thức linh hoạt, sáng tạo, hiệu quả như: Tổ chức hội nghị chuyên đề; tuyên truyền trên báo chí, trang thông tin điện tử, cổng thông tin điện tử, truyền thanh, truyền hình; mạng xã hội (*facebook, zalo, ...*); hệ thống loa phát thanh ở cơ sở, đội tuyên truyền lưu động, tuyên truyền viên cơ sở; các ấn phẩm tuyên truyền (*tài liệu, sổ tay, tờ gấp, cẩm nang, ...*); lồng ghép tuyên truyền trong các hội nghị, cuộc họp; tổ chức các cuộc thi tìm hiểu, tọa đàm, hội thảo, ... nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, đoàn viên, hội viên và Nhân dân về công tác giám sát, phản biện xã hội, phát huy dân chủ ở cơ sở và quyền làm chủ của Nhân dân.

- Thực hiện tốt việc biểu dương, khen thưởng kịp thời, đúng đối tượng đối với các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong công tác giám sát, phản biện xã hội; đồng thời, giới thiệu để nhân rộng.

- Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cấp tỉnh, cấp huyện:

+ Định kỳ hằng năm tổ chức tập huấn, bồi dưỡng (*trực tiếp, trực tuyến, vừa trực tiếp vừa trực tuyến*); học tập mô hình hiệu quả ở các địa phương, đơn vị bạn;

tổ chức các hội nghị, hội thảo trao đổi kinh nghiệm; tạo điều kiện để cán bộ cơ sở tham gia các cuộc giám sát, hội nghị phản biện xã hội của cấp tỉnh, huyện để nâng cao năng lực, trình độ, bản lĩnh và kỹ năng giám sát, phản biện xã hội cho đội ngũ cán bộ chuyên trách của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp, thành viên các Ban Thanh tra nhân dân, Ban giám sát đầu tư cộng đồng; cung cấp thông tin, kết quả sau giám sát, phản biện xã hội đến đoàn viên, hội viên và Nhân dân phù hợp.

+ Quan tâm nghiên cứu lý luận và thực tiễn, trên cơ sở đó phối hợp biên soạn các tài liệu tập huấn phù hợp với từng đối tượng, sát với thực tế, kết hợp với phương pháp giảng dạy đổi mới, hạn chế lý luận dàn trải, tập trung vào những nội dung công việc thực tế, phương pháp, cách thức tiến hành,... giúp cho cán bộ Mặt trận, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp, thành viên Ban Thanh tra nhân dân, Ban giám sát đầu tư cộng đồng có tư duy, kỹ năng đảm bảo để thực hiện tốt công tác giám sát, phản biện xã hội.

2. Đổi mới quy trình giám sát, phản biện xã hội

2.1. Đổi mới quy trình giám sát

2.1.1. Thực hiện đảm bảo quy trình giám sát theo từng đối tượng

- Quy trình giám sát đối với cấp ủy, chính quyền cùng cấp và cấp dưới (*Phụ lục số 01*).

- Quy trình giám sát đối với các cơ quan tham mưu, giúp việc của cấp ủy, chính quyền cùng cấp (*Phụ lục số 02*).

- Quy trình giám sát đối với cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức (*Phụ lục số 03*).

2.1.2. Giải quyết các kiến nghị sau giám sát

- Chậm nhất 15 ngày sau khi đoàn giám sát làm việc với tổ chức, cá nhân được giám sát, chủ thể giám sát phải gửi thông báo kết quả giám sát và các kiến nghị đến tổ chức, cá nhân được giám sát. Khi nhận được các kiến nghị, tổ chức, cá nhân được giám sát có văn bản triển khai, giải quyết các kiến nghị và thông tin cho chủ thể giám sát biết. Nếu sau 20 ngày (*từ khi nhận được văn bản kiến nghị*) mà tổ chức, cá nhân được giám sát không có văn bản trả lời thì chủ thể giám sát có văn bản kiến nghị cấp ủy, chính quyền cùng cấp hoặc cấp trên trực tiếp để có chỉ đạo giải quyết; trường hợp các kiến nghị có liên quan đến nhiều cấp, nhiều cơ quan, tổ chức thì tổ chức, cá nhân được giám sát có văn bản trả lời chậm nhất không quá 30 ngày.

- Chủ thể giám sát thường xuyên theo dõi, đôn đốc, giám sát việc tiếp thu, giải quyết các kiến nghị cho đến khi có kết quả cuối cùng, nhất là đối với những vấn đề liên quan đến quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, hội viên và Nhân dân.

2.2. Đổi mới quy trình phản biện xã hội

2.2.1. Thực hiện đảm bảo quy trình phản biện xã hội

Căn cứ yêu cầu, tình hình thực tế, điều kiện bảo đảm, tính chất, mức độ quan trọng của nội dung dự thảo cần phản biện xã hội, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp lựa chọn tổ chức theo các hình thức phản biện xã hội phù hợp và đảm bảo theo quy trình:

- Quy trình tổ chức hội nghị phản biện xã hội (*Phụ lục số 04*).
- Quy trình gửi dự thảo văn bản được phản biện xã hội đến các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan để lấy ý kiến phản biện xã hội (*Phụ lục số 05*).

Có thể kết hợp các hình thức phản biện xã hội để tăng hiệu quả phản biện xã hội.

2.2.2. Tiếp thu ý kiến phản biện xã hội

- Chậm nhất 10 ngày làm việc sau khi tổ chức hội nghị phản biện xã hội (*hoặc có ý kiến phản biện của các tổ chức, cá nhân*), chủ thể phản biện phải gửi nội dung các ý kiến phản biện (*bằng văn bản*) đến cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản. Khi nhận được các ý kiến phản biện, cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản nghiên cứu, tiếp thu và có văn bản thông báo kết quả tiếp thu, ý kiến giải trình đối với các ý kiến phản biện đến chủ thể phản biện. Nếu sau 30 ngày làm việc (*từ khi nhận được các ý kiến phản biện*) mà cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản không có văn bản thông báo kết quả tiếp thu, giải trình thì chủ thể phản biện có văn bản tiếp tục đôn đốc cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản. Sau 7 ngày làm việc, cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản vẫn không thông báo kết quả thì chủ thể phản biện gửi kiến nghị đến cơ quan có thẩm quyền ban hành văn bản để xem xét, tiếp thu.

- Chủ thể phản biện có trách nhiệm theo dõi, đôn đốc việc tiếp thu, giải trình đối với các ý kiến phản biện cho đến khi có kết quả cuối cùng.

3. Rà soát, sửa đổi, bổ sung, xây dựng mới các quy định, hướng dẫn, các văn bản lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội

- Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân tỉnh rà soát, sửa đổi, bổ sung các quy định của tỉnh về kinh phí thực hiện giám sát, phản biện xã hội theo hướng mở rộng nội dung, nâng các mức chi phù hợp, đảm bảo tổ chức tốt hoạt động giám sát, phản biện xã hội và thống nhất giữa các địa phương, cấp trên với cấp dưới, khắc phục tình trạng các tổ chức chính trị - xã hội cấp huyện, cấp xã một số nơi chưa được bố trí kinh phí thực hiện giám sát, phản biện xã hội; nghiên cứu, ban hành cơ chế, chính sách hỗ trợ, tạo điều kiện để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp xây dựng, thành lập, phát huy hiệu quả hoạt động của các Hội đồng tư vấn, Ban tư vấn, Tổ tư vấn nhằm phát huy đội ngũ trí thức, nhà khoa học, các đồng chí nguyên lãnh đạo, chuyên gia của các ngành, các cơ quan đã nghỉ

hưu, có chuyên môn sâu và kinh nghiệm thực tiễn để giúp Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp thực hiện có hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội.

- Ủy ban nhân dân tỉnh nghiên cứu ban hành Quy định về trách nhiệm tiếp thu, giải trình ý kiến, kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội của Ủy ban nhân dân tỉnh, các sở, ngành và chính quyền địa phương các cấp. Chính quyền các cấp phối hợp chặt chẽ với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp trong quá trình tiếp nhận, xử lý các kiến nghị, phản ánh, các ý kiến đóng góp; lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan chức năng nghiên cứu giải quyết kịp thời, đầy đủ, dứt điểm các kiến nghị và tiếp thu các ý kiến phản biện thuộc thẩm quyền sau giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội; thông tin kết quả giải quyết, tiếp thu theo quy định.

- Ban Tổ chức Tỉnh ủy nghiên cứu, tham mưu đưa nội dung thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội (*việc tiếp thu, giải trình, thực hiện những kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội*) vào hướng dẫn đánh giá, xếp loại tổ chức cơ sở đảng, đảng viên hằng năm.

- Ban Dân vận Tỉnh ủy tiếp tục tham mưu hoàn thiện Hướng dẫn thực hiện một số nội dung trong Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định số 218-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị (khóa XI) trên địa bàn tỉnh Bình Thuận.

- Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh đề xuất cơ chế huy động, khuyến khích sự tham gia của Hội đồng tư vấn, Ban tư vấn, Tổ tư vấn, các nhân sỹ, trí thức, người tiêu biểu, chuyên gia, nhà khoa học,... tham gia tích cực vào hoạt động giám sát, phản biện xã hội.

4. Tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả các giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giám sát, phản biện xã hội được nêu tại các văn bản của Trung ương, của Tỉnh

Tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp về nâng cao chất lượng hoạt động giám sát, phản biện xã hội được nêu tại các văn bản của Trung ương, Ban Thường vụ Tỉnh ủy⁽⁹⁾; đồng thời, tập trung thực hiện tốt các giải pháp sau:

⁽⁹⁾ **Văn bản của Ban Bí thư Trung ương Đảng:** Quyết định số 99-QĐ/TW, ngày 03/10/2017 về ban hành hướng dẫn khung để các cấp ủy, tổ chức Đảng trực thuộc Trung ương tiếp tục phát huy vai trò của Nhân dân trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; Quy định số 124-QĐ/TW, ngày 02/02/2018 về giám sát của MTTQ Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ, đảng viên; Chỉ thị số 18-CT/TW, ngày 26/10/2022 về phát huy vai trò, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giám sát, phản biện xã hội của MTTQ Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội;... **Văn bản của Ban Thường vụ Tỉnh ủy:** Chỉ thị số 48-CT/TU, ngày 17/02/2014 về lãnh đạo triển khai thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định số 218-QĐ/TW của Bộ Chính trị; Hướng dẫn số 08-HD/TU, ngày 19/8/2014 về thực hiện một số nội dung trong Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định số 218-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị (khóa XI) trên địa bàn tỉnh Bình Thuận; Công văn số 116-

4.1. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng trong công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội đối với tổ chức đảng, đảng viên và hoạt động của chính quyền các cấp

- Các cấp ủy, tổ chức đảng tiếp tục tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao nhận thức, trách nhiệm của hệ thống chính trị, nhất là người đứng đầu về công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội; công tác lãnh đạo, chỉ đạo, phối hợp xây dựng và tổ chức các chương trình kiểm tra, giám sát của cấp ủy, Thường trực Hội đồng nhân dân, các Ban của Hội đồng nhân dân với kế hoạch giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp để tránh sự chồng chéo.

- Các cấp ủy, tổ chức đảng tạo điều kiện thuận lợi để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân tham gia giám sát, phản biện xã hội. Vào tháng 10 hằng năm, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp (tỉnh, huyện, xã) dự kiến nội dung giám sát, phản biện xã hội gửi Ban Dân vận cấp ủy cùng cấp (đối với cấp cơ sở gửi Văn phòng cấp ủy) tổng hợp, thẩm định (*chú ý tránh chồng chéo: Trong năm, 01 địa phương, đơn vị có nhiều đoàn đến giám sát*), trình Ban Thường vụ cấp ủy cùng cấp phê duyệt. Trên cơ sở nội dung được phê duyệt, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội xây dựng kế hoạch và tổ chức giám sát, phản biện xã hội. Đồng thời, Ban Thường vụ cấp ủy chỉ đạo các cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu cấp ủy, chính quyền khẩn trương, nghiêm túc giải quyết các ý kiến, kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội.

- Tiếp tục thể chế hóa các quan điểm, chủ trương của Đảng về đại đoàn kết toàn dân tộc gắn với phương châm “*dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng*” và mối quan hệ “*Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ*” thông qua xây dựng, tổ chức thực hiện và định kỳ đánh giá quy chế phối hợp hoạt động giữa chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp gắn với thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội. Hoàn thiện và thực hiện có hiệu quả các quy định nhằm phát huy vai trò của Nhân dân trong quyết định những vấn đề lớn của tỉnh, của địa phương; bảo đảm tất cả quyền lực của Nhà nước thuộc về Nhân dân.

- Thường xuyên kiểm tra, giám sát, đôn đốc, nhắc nhở việc tổ chức thực hiện Đề án trong hệ thống chính trị.

4.2. Chính quyền các cấp tạo điều kiện cho Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội thực hiện giám sát, phản biện xã hội

- Ủy ban nhân dân cùng cấp chỉ đạo các cơ quan chuyên môn cung cấp đầy đủ thông tin, tài liệu (*theo quy định của pháp luật*) có liên quan đến nội dung giám sát, phản biện xã hội; trao đổi những vấn đề liên quan theo đề nghị của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội.

- Tạo điều kiện thuận lợi để các cơ quan Dân vận, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội tham gia ngay từ đầu khi xây dựng các chủ trương, chính sách và triển khai thực hiện các chương trình, dự án tại địa phương có tác động, ảnh hưởng tới cuộc sống của người dân.

- Phối hợp thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội và tiếp thu các ý kiến, kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội; định kỳ sơ kết đánh giá quy chế phối hợp hoạt động.

- Phối hợp chặt chẽ với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp trong quá trình tiếp nhận, xử lý các kiến nghị, phản ánh, các ý kiến đóng góp. Lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan chức năng nghiên cứu giải quyết kịp thời, đầy đủ, dứt điểm các kiến nghị và tiếp thu các ý kiến phản biện thuộc thẩm quyền sau giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội; thông tin kết quả giải quyết, tiếp thu đúng theo quy định.

- Ủy ban nhân dân cùng cấp tăng cường chỉ đạo các cơ quan, phòng, ban chuyên môn tạo điều kiện thuận lợi, hướng dẫn, phân bổ đầy đủ kinh phí đảm bảo cho Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội thực hiện các hoạt động giám sát, phản biện xã hội.

4.3. Phát huy vai trò của Hội đồng tư vấn, Tổ tư vấn, lực lượng cộng tác viên, người am hiểu trên các lĩnh vực liên quan

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp nghiên cứu thành lập, kiện toàn tổ chức, xây dựng và nâng cao hiệu quả hoạt động của các Hội đồng tư vấn, Ban tư vấn, Tổ tư vấn, lực lượng cộng tác viên; tập hợp, phối hợp, phát huy vai trò, trách nhiệm của đội ngũ cán bộ và người có kinh nghiệm, kiến thức chuyên môn sâu trên các lĩnh vực, các cá nhân tiêu biểu, các chức sắc tôn giáo tham gia vào hoạt động giám sát, phản biện xã hội.

4.4. Thực hiện tốt phương châm “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”; phát huy quyền giám sát của Nhân dân

- Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp thường xuyên nắm bắt tâm tư, nguyện vọng, tập hợp đầy đủ ý kiến, kiến nghị của đoàn viên, hội viên và Nhân dân; phối hợp với các cơ quan, ban ngành liên quan tăng

cường tuyên truyền các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, để các tầng lớp nhân dân hiểu, qua đó tạo sự đồng thuận và huy động được đông đảo Nhân dân cùng tham gia thực hiện; tổ chức tham vấn ý kiến của đoàn viên, hội viên và Nhân dân đối với những vấn đề có tác động trực tiếp đến đa số đoàn viên, hội viên, Nhân dân; lắng nghe, tiếp thu ý kiến đóng góp của đoàn viên, hội viên và Nhân dân; làm tốt vai trò là người đại diện, bảo vệ quyền lợi chính đáng, hợp pháp của đoàn viên, hội viên và Nhân dân; kịp thời thông báo cho đoàn viên, hội viên và Nhân dân biết về kết quả giải quyết của các cơ quan chức năng.

- Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội các cấp quan tâm phát huy vai trò, quyền giám sát của Nhân dân, hướng dẫn, vận động Nhân dân tham gia giám sát, phản biện xã hội; tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động gắn với thực hiện tốt dân chủ ở cơ sở. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp tăng cường hướng dẫn nghiệp vụ, kiểm tra, đôn đốc, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Ban Thanh tra nhân dân ở xã, phường, thị trấn, Ban Giám sát đầu tư cộng đồng và Ban Công tác Mặt trận; thường xuyên kiện toàn, chú trọng việc lựa chọn, vận động và giới thiệu những người có năng lực, chuyên môn, tâm huyết tham gia Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư cộng đồng.

4.5. Phát huy trách nhiệm, vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trong giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ đảng viên

- Hướng dẫn, tổ chức cho đoàn viên, hội viên và các tầng lớp Nhân dân tham gia giám sát trực tiếp hoặc gián tiếp (*thông qua Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội*) để phát hiện, phản ánh, tố giác, đấu tranh với những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “*tự diễn biến*”, “*tự chuyển hóa*” của đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu, cán bộ chủ chốt ở địa phương, đơn vị.

- Trong các đợt giám sát, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội có thể mời các cơ quan liên quan cấp trên hoặc ngành dọc tham dự (*nếu thấy cần thiết*).

- Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cấp tỉnh tổ chức nắm tình hình thực hiện hoạt động giám sát người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ, đảng viên trong hệ thống tổ chức mình; trên cơ sở đó, đề xuất cấp ủy, chính quyền các cấp kịp thời lãnh đạo, chỉ đạo tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc (nếu có).

Phần thứ ba

TỔ CHỨC THỰC HIỆN

I. PHÂN CÔNG TRÁCH NHIỆM THỰC HIỆN ĐỀ ÁN

1. Các cấp ủy, tổ chức đảng

- Tổ chức quán triệt các nội dung của Đề án và các quy định của Đảng liên quan đến hoạt động giám sát, phản biện xã hội nhằm nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên, người đứng đầu cấp ủy, chính quyền về công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội; đồng thời, nâng cao hiệu quả công tác lãnh đạo, chỉ đạo theo hướng “*Nói đi đôi với làm*”, góp phần đổi mới nội dung, phương thức lãnh đạo của các cấp ủy, tổ chức đảng ngày càng sát dân, gần dân, tôn trọng và phát huy đầy đủ quyền làm chủ của Nhân dân.

- Định kỳ hằng năm, cấp ủy phê duyệt nội dung, thời gian, đối tượng giám sát, phản biện xã hội và giao nhiệm vụ cho Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội thực hiện.

- Chỉ đạo việc tiếp thu, trả lời và thực hiện các kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội. Chỉ đạo việc đánh giá xếp loại thi đua hằng năm đối với tập thể, cá nhân không thực hiện tốt các chủ trương, quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước về công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội; kiên quyết chỉ đạo không xếp loại “*hoàn thành tốt nhiệm vụ*” trở lên đối với các tập thể, cá nhân không chấp hành nghiêm các quy định của Trung ương, của Tỉnh về thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội.

- Định kỳ hằng năm, đánh giá kết quả thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội ở cấp mình và báo cáo kết quả thực hiện với cấp ủy cấp trên.

- Ban Thường vụ các huyện, thị, thành ủy, đảng ủy trực thuộc tỉnh ủy tổ chức quán triệt và xây dựng kế hoạch thực hiện Đề án; quan tâm chỉ đạo các cơ quan liên quan hướng dẫn, bố trí kinh phí đảm bảo cho hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội và Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư cộng đồng tại địa phương; định kỳ sơ kết, tổng kết, giới thiệu mô hình mới, cách làm hiệu quả trong hoạt động giám sát, phản biện xã hội.

2. Đảng đoàn Hội đồng nhân dân tỉnh

- Chỉ đạo tiếp tục nghiên cứu cụ thể hóa các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về phát huy vai trò giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội và nội dung nhiệm vụ, giải pháp của Đề án; tiếp tục bổ sung, hoàn thiện các cơ chế, chính sách có liên quan, tạo cơ sở pháp lý cho việc nâng cao chất lượng, hiệu quả thực hiện Đề án.

- Hằng năm, gửi danh mục các chính sách dự kiến ban hành để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp nghiên cứu đề xuất thực hiện phản biện xã hội.

3. Ban Cán sự Đảng Ủy ban nhân dân tỉnh

- Chỉ đạo Ủy ban nhân dân tỉnh xây dựng kế hoạch, cụ thể hoá bằng các quy định cụ thể để phối hợp tổ chức thực hiện có hiệu quả các chỉ tiêu, nhiệm vụ và giải pháp của Đề án.

- Lãnh đạo Ủy ban nhân dân tỉnh quán triệt, chỉ đạo các sở, ngành, Ủy ban nhân dân các cấp tạo điều kiện thuận lợi, để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp thực hiện hoạt động giám sát, phản biện xã hội; bảo đảm nguồn kinh phí để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp thực hiện có hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội. Tập trung chỉ đạo giải quyết những phản ánh, kiến nghị của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân; tiếp thu, khắc phục những hạn chế, thiếu sót được chỉ ra qua hoạt động giám sát, phản biện xã hội.

- Lãnh đạo Ủy ban nhân dân tỉnh nghiên cứu ban hành Quy định về trách nhiệm tiếp thu, giải trình ý kiến, kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội của Ủy ban nhân dân tỉnh, các sở, ngành và chính quyền địa phương các cấp.

- Lãnh đạo Ủy ban nhân dân tỉnh rà soát, tham mưu sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 57/2018/NQ-HĐND, ngày 20/7/2018 của Hội đồng nhân dân tỉnh quy định nội dung chi, mức chi bảo đảm hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trên địa bàn tỉnh.

- Hằng năm, gửi danh mục chính sách dự kiến ban hành để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp nghiên cứu đề xuất thực hiện phản biện xã hội.

4. Đảng đoàn Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh và Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Thanh niên

- Tổ chức quán triệt Đề án trong hệ thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội từ tỉnh đến cơ sở và tới cán bộ, đoàn viên, hội viên, Nhân dân.

- Xây dựng kế hoạch cụ thể để tổ chức thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp của Đề án. Định kỳ tổ chức kiểm tra, khảo sát hoạt động giám sát, phản biện xã hội trong hệ thống tổ chức mình; sơ kết, tổng kết đánh giá, rút kinh nghiệm việc thực hiện Đề án.

- Hằng năm, trên cơ sở kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng - an ninh của địa phương, chương trình xây dựng các văn bản quy phạm

pháp luật của chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh nghiên cứu lựa chọn nội dung, đối tượng giám sát, phản biện xã hội phù hợp trình Ban Thường vụ Tỉnh ủy phê duyệt (thông qua Ban Dân vận Tỉnh ủy); định hướng nội dung giám sát cho cơ sở theo hướng có trọng tâm, trọng điểm, không dàn trải, đảm bảo chất lượng, hiệu quả; tổ chức giám sát, phản biện xã hội theo kế hoạch đề ra, đảm bảo yêu cầu:

+ **Đối với cấp tỉnh:** Mỗi đơn vị thực hiện ít nhất 02 cuộc giám sát (có giám sát cá nhân người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ, đảng viên theo Quy định số 124-QĐ/TW, ngày 02/02/2018 của Ban Bí thư Trung ương Đảng); Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh chủ trì, phối hợp với các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh thực hiện chung ít nhất 01 cuộc phản biện xã hội đối với dự thảo các chương trình, kế hoạch, nghị quyết thực hiện các chủ trương, chính sách về phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của tỉnh và mỗi đơn vị thực hiện ít nhất 01 cuộc phản biện xã hội đối với dự thảo các chương trình, kế hoạch, nghị quyết thực hiện các chủ trương, chính sách có liên quan đến tổ chức mình.

+ **Đối với cấp huyện:** Mỗi đơn vị cấp huyện thực hiện ít nhất 02 cuộc giám sát (có giám sát cá nhân người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ, đảng viên theo Quy định số 124-QĐ/TW, ngày 02/02/2018 của Ban Bí thư Trung ương Đảng); Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp huyện chủ trì, phối hợp với các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp thực hiện chung ít nhất 01 cuộc phản biện xã hội đối với dự thảo các chương trình, kế hoạch, nghị quyết thực hiện các chủ trương, chính sách về phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của địa phương và mỗi đơn vị thực hiện 01 cuộc phản biện xã hội đối với dự thảo các chương trình, kế hoạch, nghị quyết thực hiện các chủ trương, chính sách có liên quan đến tổ chức mình.

+ **Đối với cấp xã:** Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã chủ trì, phối hợp với các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp tổ chức ít nhất 01 cuộc giám sát và ít nhất 01 cuộc phản biện xã hội chung đối với dự thảo các chương trình, kế hoạch, nghị quyết thực hiện các chủ trương, chính sách về phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của địa phương. Ngoài ra, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã thực hiện giám sát, phản biện xã hội theo chỉ đạo của cấp trên (nếu có).

- Đảng đoàn Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh chủ trì, phối hợp với đảng đoàn các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Thanh niên nghiên cứu, đề xuất cơ chế huy động, khuyến khích sự tham gia của Hội đồng tư vấn, Ban tư vấn, Tổ tư vấn, các nhân sỹ, trí thức, người tiêu biểu, chuyên gia, nhà khoa học,... tham gia tích cực vào hoạt động giám sát, phản biện xã hội.

5. Các ban Tỉnh ủy, Văn phòng Tỉnh ủy

- Căn cứ chức năng, nhiệm vụ, tham mưu Ban Thường vụ Tỉnh ủy triển khai thực hiện các nội dung của Đề án; tạo điều kiện cho Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh giám sát hoạt động của cơ quan mình, đồng thời tham gia các đoàn giám sát, phản biện xã hội khi có yêu cầu.

- Ban Tổ chức Tỉnh ủy nghiên cứu tham mưu đưa nội dung kết quả thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội vào hướng dẫn đánh giá, xếp loại tổ chức cơ sở đảng, đảng viên hằng năm theo tinh thần của Đề án.

- Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy hướng dẫn cơ quan truyền thông tuyên truyền các hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp; tuyên truyền về các điển hình, những mô hình tốt, cách làm sáng tạo, hiệu quả trong hoạt động giám sát, phản biện xã hội.

- Văn phòng Tỉnh ủy phối hợp tham mưu Ban Thường vụ Tỉnh ủy phê duyệt nội dung giám sát, phản biện xã hội của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cấp tỉnh hằng năm.

6. Ban Dân vận Tỉnh ủy

- Chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan tham mưu Ban Thường vụ Tỉnh ủy chỉ đạo triển khai thực hiện Đề án; rà soát, tham mưu ban hành Hướng dẫn thay thế Hướng dẫn số 08-HD/TU, ngày 19/8/2014 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về thực hiện một số nội dung trong Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định số 218-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị (khóa XI) trên địa bàn tỉnh.

- Hằng năm, trên cơ sở đề xuất nội dung giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh, Ban Dân vận Tỉnh ủy thẩm định trình Ban Thường vụ Tỉnh ủy phê duyệt.

- Phối hợp với các cơ quan liên quan theo dõi, đôn đốc, kiểm tra, giám sát việc triển khai thực hiện Đề án; tổng hợp và báo cáo kết quả thực hiện Đề án hằng năm cho Ban Thường vụ Tỉnh ủy. Định kỳ tham mưu Ban Thường vụ Tỉnh ủy sơ kết, tổng kết đánh giá rút kinh nghiệm.

II. KINH PHÍ THỰC HIỆN ĐỀ ÁN

Kinh phí tổ chức thực hiện Đề án đổi mới, nâng cao chất lượng giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp được ngân sách nhà nước đảm bảo theo phân cấp. Việc bố trí đảm bảo kinh phí thực hiện hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội thống nhất, đồng bộ theo từng cấp. Hằng năm, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp lập kế hoạch, dự trù ở phần chi công việc và trình cấp có thẩm quyền cùng cấp phê duyệt để triển khai thực hiện.

III. DỰ KIẾN HIỆU QUẢ CỦA ĐỀ ÁN

Triển khai thực hiện Đề án sẽ góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, cơ quan, tổ chức và cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức đối với hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội. Phát huy sức mạnh của cả hệ thống chính trị và Nhân dân đối với công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội. Đồng thời tạo điều kiện thuận lợi để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội thực hiện đầy đủ quyền, trách nhiệm của mình; phát huy tính chủ động, tích cực của chủ thể giám sát, phản biện xã hội nhằm không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu lực và hiệu quả của công tác giám sát, phản biện xã hội. Góp phần xây dựng và thực hiện đúng các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh; phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, tạo sự đồng thuận xã hội.

Phần thứ tư KIẾN NGHỊ

1. Đảng đoàn Quốc hội, các cơ quan của Quốc hội nghiên cứu hoàn thiện cơ chế giám sát, phản biện xã hội nhằm tạo hành lang pháp lý đầy đủ để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân thực hiện quyền giám sát, phản biện xã hội.

2. Ban Cán sự Đảng Chính phủ chỉ đạo Chính phủ nghiên cứu ban hành quy định về trách nhiệm tiếp thu, giải trình kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội của chính quyền từ Trung ương đến địa phương./.

Nơi nhận:

- Ban Bí thư Trung ương Đảng,
- Ban Dân vận Trung ương Đảng + T78, } (báo cáo)
- Các đảng đoàn, ban cán sự Đảng,
- Các ban của Tỉnh ủy, Văn phòng Tỉnh ủy,
- Các sở, ban, ngành, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam
và các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh,
- Các huyện, thị, thành ủy, đảng ủy trực thuộc tỉnh,
- Các đồng chí Tỉnh ủy viên,
- Lưu Văn phòng Tỉnh ủy.

**T/M BAN THƯỜNG VỤ
PHÓ BÍ THƯ**

Nguyễn Hoài Anh

DANH MỤC

**một số nhiệm vụ triển khai thực hiện Đề án
đổi mới, nâng cao chất lượng giám sát, phản biện xã hội
của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp
trên địa bàn tỉnh Bình Thuận**
(Ban hành kèm theo Đề án số 01-ĐA/TU, ngày 30/01/2024)

TT	Nội dung thực hiện	Đơn vị thực hiện	Thời gian hoàn thành
1	Rà soát, tham mưu sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 57/2018/NQ-HĐND, ngày 20/7/2018 của HĐND tỉnh quy định nội dung chi, mức chi bảo đảm hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trên địa bàn tỉnh.	Ban Cán sự Đảng UBND tỉnh chỉ đạo UBND tỉnh thực hiện	Quý II/2024
2	Ban hành Quy định về trách nhiệm tiếp thu, giải trình ý kiến, kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội của UBND tỉnh, các sở, ngành và chính quyền địa phương các cấp.		Quý III/2024
3	Tham mưu đưa nội dung thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội (<i>việc tiếp thu, giải trình, thực hiện những kiến nghị sau giám sát, phản biện xã hội</i>) vào hướng dẫn đánh giá, xếp loại tổ chức cơ sở đảng, đảng viên hằng năm.	Ban Tổ chức Tỉnh ủy	Quý III/2024
4	Rà soát, tham mưu Ban Thường vụ Tỉnh ủy ban hành Hướng dẫn thay thế Hướng dẫn số 08-HD/TU, ngày 19/8/2014 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về thực hiện một số nội dung trong Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định số 218-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị (khóa XI) trên địa bàn tỉnh Bình Thuận (<i>kèm quy trình giám sát, phản biện xã hội</i>).	Ban Dân vận Tỉnh ủy	Quý II/2024

5	Nghiên cứu, đề xuất cơ chế huy động, khuyến khích sự tham gia của Hội đồng tư vấn, Ban tư vấn, Tổ tư vấn, các nhân sỹ, trí thức, người tiêu biểu, chuyên gia, nhà khoa học,... tham gia tích cực vào hoạt động giám sát, phản biện xã hội.	Đảng đoàn Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh chủ trì, phối hợp với đảng đoàn các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Thanh niên	Quý IV/2024
---	--	--	-------------
